

Møde for regionale tovholdere og netværksbiblioteker:

Erfaringssparring, udfordringer og løsninger

8. juni 2011, 11.00-15.00 – Åby Bibliotek, L. Feilbergs Vej 7, 8230 Åbyhøj

Deltagere – se deltagerliste på www.newcomers.dk

Mødereferatet er delt op, således at del 1 er overordnede punkter og del 2 er uddybende information om diskussioner.

1. Introduktion

Elisabeth bød velkommen sammen med Vibeke Nielsen, der overtager projektledelsen, når Elisabeth holder op pr. 30. juni 2011. Den efterfølgende præsentationsrunde viste en god blanding af gamle og nye i netværket.

Als Research

Mathilde Winkel Madsen fra Als Research præsenterede rammerne for evalueringen af Projekt Newcomers. Det blev fremhævet, at Als i deres evaluering lægger vægt på best practice og fremtidige forankringsmuligheder frem for fejl og mangler. Evalueringen vil fortrinsvis foregå fra oktober 2011, men allerede nu er Mathilde i gang med at udarbejde et spørgeskema til newcomer-slutbrugerne. De biblioteker, der har newcomermailinglister, må meget gerne sende dem til Mathilde, så der kan sendes elektroniske bruger-evalueringsskemaer ud snarest muligt. Hvis bibliotekerne selv laver fokusgruppeinterviews eller andet evalueringsarbejde på egen hånd, opfordres de til at spørge deres informanter om godkendelse til at samme materiale må bruges af Als til en fælles evaluering. Mathilde vil udsende det foreløbige brugerevalueringsskema til orientering og evt. kommentarer snarest. Det endelige skema vil blive sendt rundsendt, når det er godkendt af Projekt Newcomers' styregruppe.

2. Inspiration fra netværket

Runde om hvad har der været gang i rundt omkring på bibliotekerne siden sidst

Forskellige biblioteker bød ind med erfaringer og udfordringer i det forgangne arbejde (se nedenfor for længere referat).

Blandt andet blev målgruppen og præciseringen af hvem newcomers er diskuteret. Det er vigtigt at understrege fra projektgruppens side, at newcomers er en NY målgruppe og ikke som sådan kan inkluderes i det traditionelle integrationsarbejde. Mange newcomers føler sig nemlig misforståede i netop dette arbejde. Dette er vigtigt at have for øje, når der indgås samarbejder med eksterne – fx lokale virksomheder og erhvervskonsulenter, og når der reklameres for arrangementer, fx Expat Dinners.

Elisabeth sluttede af med en hurtig gennemgang af det opdaterede idékatalog og opfordrede deltagerne til løbende at udfylde arrangements-/produkt-skabelonen. Idékataloget er lagt op på www.newcomers.dk under [inspiration og værktøj til biblioteker](#).

3. Kontakt med newcomers

Punktet blev udskudt til efter frokost

Frokost – Mad og inspiration fra de medbragte og fremlagte materialer

4. Samarbejde med eksterne

Gæster udefra: WorkInDenmark v. rekrutteringskonsulent Claus Bang Møller

Claus Bang Møller præsenterede WorkInDenmarks arbejde med rekruttering af udenlandsk arbejdskraft til Danmark. Én af hovedpointerne var, at vi trods finanskrisen stadig har brug for newcomers og at behovet kun vil vokse i fremtiden. Danmark er allerede i hård konkurrence med andre lande om at tiltrække newcomers og brander sig på at være et godt sted for børnefamilier. Derfor er det også vigtigt at fastholdelsesindsatsen rettes mod disse, og lige netop også derfor at de danske folkebiblioteker kan spille en vigtig rolle.

Claus Bang Møller sluttede af med at invitere interesserede biblioteker til et samarbejde om jobmatching til ægtefæller og efterlyste i denne forbindelse biblioteker/bibliotekarer med ekspertise i erhvervsdatabaser og lokal jobmatching. Interesserede kan kontakte Claus pr mail – cba@workindenmark.dk

5. Workshop om udfordringer og løsninger i arbejdet med newcomers som målgruppe

Workshoppen blev i stedet til en fælles afsluttende diskussion

Som optakt til diskussionen fremlagde Daniela sine erfaringer med fokusgruppeinterviews med newcomers. Elisabeth gennemgik kort idéen med den engelske folder og evalueringerne fra de indkomne evalueringsskemaer. Der vil snarest blive fulgt op på dette og orienteres om nye tiltag. Med henblik på fremtidig forankring blev det foreslået at der kunne oprettes et newcomersparringsnetværk med skiftende sekretariater/mødeansvarlige. Formålet skulle primært være erfaringssparring om samarbejde om fælles projekter og projektansøgninger. Det blev foreslået at der kunne være en mødekadence på et til to gange om året, for eksempel i form af en temadag med en dygtig oplægsholder og også brugerbetaling for at finansiere. Projektgruppen går videre med dette til projektets styregruppe.

6. Afslutning

Uddybning af de enkelte programpunkter

2. Inspiration fra netværket

Expat Dinners

Karin Worm fra Randers lagde ud med at beskrive samarbejdet med eksterne omkring Expat Dinners. I Randers har de haft et godt samarbejde med netværksagenten i erhvervsrådet – Svend Åge Møller, som gjorde brug af sit netværk til at videreformidle invitationer til Expat Dinners på biblioteket. Da der var nervøsitet omkring antallet af tilmeldte, gik Karin selv i gang med opsøgende arbejde i den internationale klub blandt andet. Erfaringen er, at det direkte opsøgende arbejde giver pote. Senere har Randers fulgt op med et møde med sprogskolen, VUC og SOSU, hvor der er blevet udviklet en idé om at opstarte en kvindeeftermiddagscafé.

Newcomers som målgruppe

Der opstod en fælles diskussion af målgruppen newcomers. Hvor står de i forhold til det 'almindelige integrationsarbejde'? Og siger man 'nej' til nogle udlændinge, der viser interesse for expat-arrangementer? For nogle biblioteker var det ikke en decideret udfordring i det daglige arbejde, for andre gjorde det en forskel i forhold til hvilke samarbejdspartnere man opsøger. I Gladsaxe gør samarbejdet med erhvervsrådet for eksempel, at det er meget vigtigt at være meget præcis med at forbeholde arrangementerne

newcomers – vidensmigranter. I Herning gav det sig selv, at det kun var newcomers, der viste interesse for arrangementerne, idet det opsøgende arbejde var fokuseret på disse. Andre oplevede mere konkret at skulle skelne, fx ved tilmeldinger til Expat Dinners. Det blev fra projektgruppen slået fast, at vi selvfølgelig ikke vil skelne ved at afvise 'forkerte målgrupper' men at projektets grundlag er, at det er newcomers, der skal fokuseres på i det opsøgende arbejde.

Nogle arrangementer vil muligvis appellere til udlændinge mere bredt, men der er risiko for at tabe newcomers på gulvet, hvis arrangementerne bliver for brede og inkluderet i det sædvanlige integrationsarbejde. Efter endt projektforsløb vil det selvfølgelig være en gevinst for nogle, hvis nogle af erfaringerne med newcomertiltag også kan oversættes og bruges i en almindelig integrationsammenhæng – fx kan man kopiere Expat Dinners-konceptet og laver integrationsmiddage under en anden overskrift/andet navn.

Nye aktiviteter i Horsens og samarbejde med kommunen

Horsens bibliotek er lige startet op i samarbejde med Lene Brommann fra Horsens kommunes tiltag Welcome. Til at starte med vil Horsens se på oversættelser af services og information på hjemmesiden til engelsk. En engelsk brødtekst og en engelsk folder fra Projekt Newcomers blev i den sammenhæng hilst velkommen.

Lene Brommann kom med praktiske indspark til, hvordan man får 'hul igennem' til målgruppen. I Horsens har man købt sig til et træk fra KMD og fået alle adresser på nytilkomne indenfor de sidste to år i kommunen. Alle disse har fået en personlig invitation til et velkomstarrangement, som der derefter er lavet en fælles mailingliste ud fra. Denne liste tæller nu ca 180 personer, og bruges til at udsende nyhedsbreve på hver anden uge. Nyhedsbreve fungerer rigtig godt, men er selvfølgelig tidskrævende. Lene anbefalede at man kontaktede sin kommune for muligheden for et KMD-træk. Nogle kommuner er faste abonnenter på dette og kan derfor gøre det gratis. Lillian indskød, at man i Vejle har brugt integrationskonsulenten til at undersøge hvor folk flytter til i kommunen.

Erfaringen fra Horsens til videregivelse er, at den direkte invitation virker meget motiverende for at få newcomers til at komme. Lene vil også sende et eksempel på et nyhedsbrev ud. Som inspiration kan man også kontakte Lene og tilmelde sig nyhedsbrevet til inspiration.

Pixibog med erfaringer fra Herning

Tina Daugaard fra Herning Bibliotek fremlagde hovedkonklusionerne fra Region Midtjyllands netop afsluttede to-årige projekt 'Kultur som middel til fastholdelse'. Hovedkonklusion er, at der er et behov derude. Herning og de andre deltagende biblioteker i region Midtjylland oplevede stor tilslutning til deres arrangementer, hvilket også gør det svært at sige, hvad der virker. Et bud er, at det, der virker er, "når relationen opstår". Det vil sige, at der bliver skabt en god oplevelse, som deltagerne ved mund-til-mund-metoden deler med andre newcomers og kolleger. I Herning har de haft stor glæde af kontakt med store virksomheder som fx Siemens. "Nogle gange kunne vi tapesere vores arrangementer med Siemens-medarbejdere". Det skyldes især også den opbakning Region Midtjyllands projekt har fået fra HR-medarbejdere på Siemens. Opbakningen bestod fx i, at de var hurtige til at videreformidle arrangementer fra biblioteket og gerne med et par positive ord med på vejen.

I forhold til fremtidig forankring pegede Tina på den udfordringen i at fortsætte arrangementer uden midler. Derfor er det vigtigt at tænke målgruppen ind i bibliotekets *almindelige* arrangementer. Mange af disse, som fx børne- og musikarrangementer, kan lige så godt markedsføres overfor newcomers også. "Man kan ikke lave arrangementer i samme stil, men man kan tænke dem ind i arbejdet fremover" – fx lave et

særligt rum i biblioteket, tænke i skiltning, og telefonsvarerbesked på engelsk. Herning har lavet en idéliste og et idékatalog og sender til Elisabeth eller Vibeke, så det kan tilgængeligt på www.newcomers.dk. En anden pointe i forhold til forankring var ifølge Tina også, at bibliotekets indsats overfor newcomers havde virket som katalysator for at få andre kulturinstitutioners til arbejde med og løfte opgaven med newcomers fremover. Det gør det også lettere for bibliotekerne at andre har øje på målgruppen.

I forhold til økonomi og ressourcer blev det også diskuteret, hvorvidt nogle newcomerarrangementer kan være brugerbetalte. Hernings indtryk fra Siemens var, at det i forhold til deres ansatte ikke ville være et problem at kræve entré for visse arrangementer. Dertil letter det også bibliotekets arbejde, hvis man laver nogle arrangementer i samarbejde med andre eksterne aktører. Margit tilføjede at man også skal se medfølgende ægtefæller som en ressource, som biblioteket kan gøre brug af som frivillig arbejdskraft. Hvis biblioteket afsætter ressourcer af til at udstikke nogle rammer i opstarten, kan frivillige også bære noget af arbejdsbyrden.

Der blev endvidere fremsat en ide om liste til idéer til oplægsholdere – fx en lokal newcomer, der fortæller sin historie. Man kan evt. spørg sprogcenteret om kontakt til relevante personer. I Herning er der oprettet et advisory board af newcomers til at komme med input til biblioteket. Projektgruppen indsamler gerne gode idéer fra netværksbibliotekerne og sammensætter en oplægsholder-idé-liste. Send idéer til vin@statsbiblioteket.dk

4. Samarbejde med eksterne, Claus Bang Møller - WorkInDenmark

WorkInDenmark er et initiativ under Beskæftigelsesministeriet og har kun eksisteret siden starten af 2009. Den primære arbejdsopgave er rekruttering af udenlandsk arbejdskraft til danske virksomheder og facilitering af danskere, der vil ansættes på udenlandske virksomheder.

I sin præsentation fokuserede Claus på arbejdet med formidling af kultur og arbejdsmentalitet uden for Danmarks grænser for at tiltrække udenlandsk arbejdskraft. Danmark er i stor konkurrence med andre 'efterspørgere' fra andre lande og strategien i denne forbindelse er at fremhæve de gode muligheder for balancering af familie- og arbejdsliv som det særlige ved Danmark. Det er Danmarks trækplaster, og det er også der fastholdelsesindsatsen i høj grad skal ligge.

Fremtidens udenlandske medarbejdere kommer fra Mellemøsten, hvor fødselsraterne er højest. Udsigten til lave fødselsrater i Europa og også Rusland og Kina vil give et enormt tiltræknings- og fastholdelsesproblem for Danmark. Et af WorkInDenmarks fokusområder i denne 'tiltrækningskonkurrence' er fastholdelse af udenlandske studerende i Danmark – det vil sige "få en klo i dem, mens de alligevel er". Dette være sig fx med kurser i jobsøgning og vejledning om danske virksomheder.

En anden målgruppe for tiltrækning er som nævnt familier. Det er svært at konkurrere med andre lande om singlerne, da Danmark har for dårligt vejr og for højt skattetryk. Én af fordelene ved at fokusere på børnefamilier er dog også, at børn er nogle af de bedste til at integrere sig og dermed en bedre sikring for fastholdelsesindsatsen. De er samtidig også det svage punkt for at miste newcomers igen.

Mødet med danske offentlige instanser er ofte problematisk for mange newcomers. Til tider blev de mødt med en holdning om at de kom og tog andres arbejde, men det er forbedret siden. Skat var og er stadig meget svært. Ærgerligt med dårligt førstehåndsendtryk, der hænger ved. Det er derfor glædeligt at der nu er skabt positive erfaringer med international citizen service i Ålborg, Århus, Odense og København. Disse er en samling af de vigtigste instanser for newcomers i den komplekse registreringsproces i Danmark. Det

planlægges at gøre dem mere fleksible, så de med tiden også kan servicere newcomers udenfor kommunegrænserne. Besøgstallet er ca 25 i hver åbningstid og er derfor et oplagt sted også at reklamere for bibliotekerne.

Claus Bang Møller vil sende WorkInDenmarks Welcom-mappe ud til centralbibliotekerne til videre distribution, når den er færdig til sommer. Hvis I ikke hører mere efter sommerferien, kontakt da Vibeke. Efterlysning af gode kontakter i lokalområdet gennem biblioteker. Oplæg for Work in Denmark. Newcomer-netværksbibliotekerne opfordres til at melde sig under fanerne hos WorkInDenmark med henblik på samarbejde omkring lokal jobmatching af ægtefæller samt introduktion til WorkInDenmark til større erhvervsdatabaser. Interesserede skal straks kontakte Claus cba@workindenmark.dk.

Novum-net.dk blev i den efterfølgende diskussion nævnt som et relevant netværk for studerende, der gerne vil blive i Danmark og arbejde. Desuden kunne man også kontakte danskere, der var hjemvendt fra udlandet med henblik på facilitering af de netværk, der er nødvendige for at få nys om arbejde. Se mere på hjemmesiden www.hjemvendte.dk.

Dertil blev det også nævnt at netværk for newcomers også kan skabes via foreningslivet. "Tænk netværk bredere end bare jobsøgningsnetværk" sagde Gladsaxe.

5. Workshop om udfordringer og løsninger i arbejdet med newcomers som målgruppe

Daniela Lot - brugerinterviews

Daniela præsenterede indtryk og kommentarer fra de newcomersinterviews, hun har foretaget personligt og via mail. Power point med hovedkonklusioner lægges ud på www.newcomers.dk. Én af hovedkonklusionerne var, at mange newcomers ikke kendte biblioteket som en leverandør af 'sociale services' udover det klassiske materialearbejde. Mange af bibliotekets eksisterende services har relevans for newcomers, men desværre ved newcomers ikke selv at dette er muligt. Mange ville gerne bruge biblioteket som en væreplads, et sted at mødes med andre newcomers og danskere især. Der kunne også udbydes mere information om frivilligt arbejde på biblioteket. Det kunne fx være at frivillige newcomers står for arrangementer på biblioteket. Se mere i Danielas slides.

Fælles diskussion

Elisabeth gennemgik kort evalueringerne og lovede at der ville blive fulgt op på disse og orienteret om nye tiltag.

I den fælles diskussion blev det påpeget, at det er svært at lave netværk for folk, der føler sig udenfor traditionelle netværk, fx landbrugsmedarbejder. Gladsaxe tilføjede at de også havde haft kontakt med kinesere, som slet ikke ønskede at blive inkluderet i en newcomersindsats.

Med henblik på fremtidig forankring og indtil der kan søges flere penge til udvikling af newcomersområdet opfordredes bibliotekerne til at indtænke newcomers som ny målgruppe i deres eksisterende services. Markedsføring af eksisterende events kan især ske gennem kontakt til relevante eksterne parter indenfor kommunen, erhverv, sprogskoler, internationale skoler mm. Dertil blev det også fremhævet at newcomers er en ressourcestærk gruppe, som vil kunne tilføre noget i form af ansættelse i løntilskud eller som frivillige i en arrangementsgruppe. En vigtig ting er også at bruge newcomers til at skabe en god historie om udlændige i Danmark, som forhåbentlig også kan smitte lidt af på det traditionelle integrationsarbejde.

Elisabeth Moltke 17. juni 2011